

NEM SZABAD SOHA CSÜGGEDNI

Í R T A : E I N H O R N M Ó R

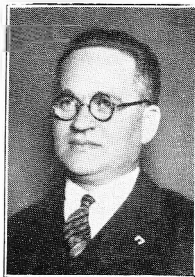
Amikor felötlött ennek a könyvnek a terve, kezdetől fogva hevesen elleneztem a kiadását. Úgy láttam, hogy a súlyos gazdasági válságban, amely nem kímélte meg a mi szakmánkat sem, nincs értelme semmiféle hivalkodásnak, efféle luxusnyomtatványok kiadásával.

— Aki rongyokban jár és alig van betevő falatja: ne csináltasson díszmagyart!

Ez volt az álláspontom, amelynek érvényesülése mellett elszántan harcoltam — nemcsak a szakmákra nehezedő nyomasztó anyagi válság érveivel, hanem azzal az elkeseredéssel is, amelyet ez a rendkívüli helyzet váltott ki bennem és úgy hiszem, majdnem minden művezető kollégámban is. Mert nem titok senki előtt a szakmabeliek között, hogy a művezetők helyzetét hihetetlenül megnehezítette és keservessé tette a nyomdaiparnak az az elesettsége és kínos vergődése, amely éppen a gazdasági válságból folyik. Egyfelől a munkások, másfelől a munkaadók közt valósággal üllő és kalapács közé kerültünk mi, művezetők, állandó harcban két fronton is —, mert a munkaadók folyton üzemredukcióról, leépítésről beszélnek (amit — sajnos — jogosulttá tesz a munkahiány), a munkások pedig a több kenyeret és a munkanélküliség csökkentését sürgetik. Ennek a két ellentétes álláspontnak az ütközőjében pedig ott vagyunk mi, művezetők és tehetetlenül vergődve érezzük, hogyan őrlődik fel az energiánk napról-napra e két malomkö között.

Érthető tehát, hogy a csüggedésnek és reménytelen keserűségnek ezekben a szomorú napjaiban nem lelkesedtem ezért a könyvért és kiadását a leghevesebben elleneztem is. De amikor láttam, hogyan gyúlik az anyag és hogyan öltözik művészi formákba — amikor fokozatosan kibontakozott előttem a könyv elgondolásának imporáló nagyvonalúsága, fokozatosan ráeszméltem arra, hogy mégse volt helyes az a nagy ellenkezés, amellyel útjába akartam állni e könyv megjelenésének.

Felködlött előttem a jövő, amelynek biztató kontúrjait láttam kialakulni abból

a technikai tudásból és felkészültségből, amely még mai kétségbeejtő helyzetünkben is ehhez a könyvhöz hasonló nagyszerű dolgot bír — teremteni: úgyszólván segédeszközök nélkül, pusztán csak a lelkesedés, a dolgozni- és élniakarás hatalmas ösztöneire, a kitartás és az alkotásvágy erejére támaszkodva. És amikor ráeszméltem arra, hogy ez a mi anyagi gondoktól nyomott, leigázott, a mindennapi kenyérért küzdő munkásaiban megtizedelt, szinte porba gázolt szakmánk még féláljultságban is küzd a pálmáért és nem adja meg magát — de meghalni se akar, mint hajdan a francia gárda: —, akkor megtértem én is.

Megvallom: — örülök, örülök és harmadszor is örülök, hogy megjelenik ez a könyv: hirdetője és bizonyossága a magyar nyomdászok hatalmas életerejének, még a nagy gazdasági válságban is —, de egyúttal záloga és biztosítéka azoknak a lehetőségeknek is, amelyek nyomban megvalósulhatnak, mihelyt a nyomasztó gazdasági helyzet nem állja útját a továbbfejlődésnek.

Erre gondolva, eszembe jut a következő anektóda:

Egyik nagy, óceánjáró luxusgőzösön összetalálkozik két egér: az egyik amerikai, a másik európai. Hamarosan megbarátkoznak és elhatározzák, hogy portyázni mennek — természetesen az éléskamrába. Nagy örömmel fedeznek fel egy köcsög tejet. Felmásznak rá és belemártogatva hosszú farkukat, boldogan nyalogatják róla az édes tejet —, amikor az európai egér egyszerre csak megcsúszik és lefelé zuhanásában megkapaszkodik amerikai társában. Persze, magával rántja azt is és együtt pottyannak bele a köcsögbe.

— Végem van! — sívilkodik az európai egér és szétvetve mind a négy lábát, elmerül, fenékre süllyed és megfullad a tejben.

Az amerikai egér azonban nem hagyja magát.

— Küzködöm, ameddig mozogni bírok! — mondja.

Elszántan dolgozik kézzel-lábbal, kapaszkodik, vergődik — és addig lubickol a tejben, míg... megköpüli és felkapaszkodik a nagy darab vajra, mely fent úszik a savó tetején. Megpihen, jóllakik és végül kimászik a köcsögből...

Azt hiszem, nem csalódom, hogy ilyen — „amerikai egér” a magyar nyomdaipar is, amely nem hagyja magát és ezzel a könyvvel vaját köpült a tejből, amelyben annyi más szakma fulladozik. Most már csak ki kell másznunk a köcsögből, ami — hogy sikerülni fog — bizonyosság reá ez a könyv: diadalmas erőpróbája a magyar nyomdaiparban dolgozó művezetők elpusztíthatatlan energiájának és élniakarásának.